

potest; cui enim finis concessus est, media ad illum neces-

Ad Num. 12.

79 Hæc assertio communiter ab omnibus admittitur, eam-

Ad Num. 13.

80 Innocens iuste ex actorum probationibus damnatus

Ibi: Ex quibus etiam id constat.

82 Detentus in carcere iniusto notoriè, impunè vinculis,

84 Sed si innocens aliquis verè sit, tamen iuste in vinculis

presumpt. lib. 1. q. 89. num. 49. Bobadill. in sua politic. tom. 2,

Ad Num. 14.

85 Quamvis licitum non sit iuste damnato, vel carcerato

Ibi: Primum, ex ipso Caietano constare.

86 Efficiens carcerem, ut fugiat, sive iuste, sive iniuste

Ibi: Tertio ipse potius Hemico Gandavensi.

87 His argumentis respondendum est cum Gutier. n. 13.

89 Ad secundum satisfit similiter, quia non bene sequitur:

operam rei licite, non ideo relevatur ab onere rescindendi,

Ibi: His verò duo addenda sunt.

90 Ut cooperatio ad fugam carcerisque effractionem licite

91 Nulli permittitur vincula, vel carcerem frangere, ut

92 Quod autem dictum est, nemini licere publicam custo-

93 Quod autem dictum est, nemini licere publicam custo-

94 Ibi: Iste quidem 8. §. si ff. de liber. & posth. l. si in pater paritur;

96 Ibi: Iste quidem 8. §. si ff. de liber. & posth. l. si in pater paritur;

97 Similiter vir, & uxor una sunt caro, inter quos tanta

98 Quod damnatus, ut in vinculis sit in poenam delicti,

magis communis resolutio; sed aliqui doctissimi Iuiores

Utrum carceris perpetui poena possit imponi? Tractant

Imò & hoc casu vim licet inferre possessori, ex com-

Ubi respondet ad l. si quis in tantum, C. unde vi, & si-

Multi concedunt, posse quem rem propriam, vel sibi

De tribus sequentibus illationibus agit Lugo d. sect. 5,

Adversus D. Covarr. est communis opinio, modo res

Simulatione uti posse, ac debere Judicem prudenter,

An ex confessione rei emissa propter impunitatem à Ju-

libr. 9. cap. 61. Menoch. de arbitrar. lib. 2. cas. 367. ubi varias refert sententias, Petr. Navarr. de restit. lib. 2. cap. 3. num. 246. Sanch. & Villadiego ubi proximè, Bobad. lib. 3. cap. 13. num. 20. cum sequentibus, & æquius, ac verius est, posse; nam fides delinquentibus est servanda; Cevall. de quaest. 292. ubi alii.

109 In illa quaestione, an Judex, qui impunitate promissa, suavit reo in Ecclesia existenti, ut ab ea exiret; communiter sequuntur DD. distinctionem D. Covarr. in presenti, Ant. Gom. supr. numer. 7. Sanch. conf. moral. d. lib. 6. cap. 1. dub. 12. & ultra supr. laudatos Authores alii, quos adducit Bobad. dict. cap. 13. num. 17. in gloss. lit. I. Thom. Del-bene tom. 2. cap. 16. dub. 24. num. 13. Cevall. supr. qui testatur de praxi: & quid si reus non dolo Judicis, sed alterius, ab Ecclesia recedat: Del-bene supr. n. 14. 15. qui distinguit, an Judex particeps fuerit fraudis, vel non.

AD CAPUT III.

Utrum fructuum ratio habeatur in restitutione in integrum, que causa atatis sit.

SUMMARIUM.

- 1 DD. materiam tractantes referuntur.
2 Verbum, restituere, in sententia positum, quando fructus contineat.
3 Fructibus petitis cum re, qui Judicis officio debentur, si res restitui jubetur, reus censetur à fructibus absolutus.
4 Minori restitutione in integrum concessa, an sit res restituenda cum fructibus.
5 intelligitur cap. ad nostram, de reb. Eccles.
6 Feudum est beneficium, quod propter officium conceditur.
7 Creditor dominus directus rei sibi in pignus data fructus ex ea perceptos suos facit.
8 Impugnatur interpretatio ab aliquibus tradita ad dict. cap. ad nostram.
9 Bonam fidem habet, qui scit, rem à se per restitutionem in integrum auferri posse.
10 Fructus aly naturales, & industriales aly.
11 Communis divisio fructuum.
12 Alia fructuum divisio.
13 De differentia, ac natura fructuum, remissivè.
14 Fructus civiles, proprie fructus non sunt.
15 Judicis arbitrio relinquuntur, qui sint fructus naturales, qui industriales.
16 In dubio fructus naturales potius censendi sunt, quam industriales.
17 Fructus naturales non quaruntur bonæ fidei possessori etiam cum titulo.
18 Fructus naturales sunt bonæ fidei possessoris, etiam sine titulo, maximè consumpti.
19 Fructus omnes indistinctè ante litem contestatam percepti pertinent ad possessorem bonæ fidei.
20 Fructus naturales acquiruntur bonæ fidei possessori cum titulo, sed eos tenetur restituere, ex quibus locupletior factus est.
21 Fructus consumpti videntur extare, ex quibus possessor locupletior effectus est.
22 Quando presumantur fructus consumpti.
23 Possessor presumitur locupletior factus ex fructibus, quos consumpsit.
24 Nullus proprium patrimonium factare creditur.
25 Possessor bonæ fidei sine titulo fructus naturales suos non facit.
26 Possessor bonæ fidei fructus industriales extantes cogitur restituere.
27 Possessor bonæ fidei fructus industriales consumptos non restituit.
28 Conveniens principaliter propter fructus perceptos independenter à re aliqua, eos restituit omnino, ex quibus locupletior invenitur.

- 29 Conciliantur, l. qui bona 23. & l. bonæ fidei 48 ff. de acquir. rer. dom. cum l. qui scit 25. §. fin. ff. de usur.
30 Non videtur quis capere, quod alij tenetur restituere.
31 Fructus bona fide possessi per triennium usucapiuntur.
32 An qui fructus consumpsit ante triennium à die perceptionis, & post illud convenitur, debeat restituere eos, ex quibus locupletior factus est?
33 Usucapio sine possessione non procedit.
34 Subrogatum sapit naturam ejus, in cuius locum subrogatur.
35 Si possessor fructus usucapiat, cessat eorum restitutio.
36 Res propria à domino usucapi non potest.
37 Quod meum est, amplius meum fieri nequit.
38 Error juris bonam fidem parit quoad fructuum acquisitionem.
39 Errans in jure nec malam, nec bonam fidem censetur habere.
40 Errans in jure, quoties jus actu restitit, suos fructus non facit.
41 Error non presumitur.
42 Presumptio cedit veritati.
43 Ad fructuum acquisitionem; malam fidem abesse sufficit.
44 Distinctio quædam cum D. Covar. rejicitur, remissivè.
45 Juris & facti errore concurrente, bona fides oritur.
46 Abbas non exemptus nequit bona monasterij sui alienare absque consensu Episcopi.
47 Abbas etiam exemptus ad alienationem rerum exiguarum debet petere licentiam ab Ordinario, ubi talis fuerit consuetudo.
48 Ubi recepta est extravagans, Ambitiose, de reb. Eccles. Abbas non valet alienare immobilia, aut mobilia pretiosa, absque assensu Pontificis.
49 Qua solemnitates, requirantur in alienatione rerum Ecclesiasticarum? remissivè.
50 Alienatio rei Ecclesiastica sine debita solemnitate, est ipso jure nulla.
51 Ecclesia ob enormissimam lesionem competit post quadriennium etiam restitutio.
52 In restitutione in integrum ex iustitia veniunt fructus.
53 Pontifex, ubi aliquid ex benignitate indulget, id exprimit, ne jus commune inducatur.
54 Additur alius intellectus ad d. cap. ad nostram.
55 Vivente Prelato, qui alienavit, non labitur Ecclesia quadriennium ad petendam restitutionem.
56 Quanta debeat esse lesio, ut restitutio in integrum concedatur.
57 Relinquuntur Judicis arbitrio.
58 Judices faciles esse non debent ad concedendam restitutionem in integrum.
59 Restitutio non est concedenda ob minimam lesionem.
60 Concedi debet ob grave detrimentum.
61 intelligitur l. scio, ff. de in integ. restitut.
62 Etiam prudentissimi solent decipi contrahentes in exigua quantitate.
63 Minor lesio non restituitur, si prudenter se gessit in actu, contra quem restitui desiderat.
64 Non est æquum, ut contractus maximæ quantitatis ob leve damnum minoris rescindatur.
65 Ad concedendam Ecclesia restitutionem quanta desideretur lesio.
66 Judicis arbitrio relinquuntur.
67 Remedio ordinario existente, cessat extraordinarium.
68 Fallit, si magis pingue sit extraordinarium.
69 Minor restituitur ob lesionem in pretio, rem præcisè avocare non valet, & infra num. 93.
70 Contrarium qui doceant.
71 Judex tunc sequitur opinionem communem, quam maluit.
72 Judici licet amplecti sententiam, quam ipse minus probabilem putat.
73 Agens remedio l. 2. C. de rescindend. vendition. fructus non

- non consequitur ante litem contestatam perceptos.
74 De minimis non curat Prætor.
75 Licetum est contrahentibus, se invicem decipere.
76 Pro re minima actio furti non datur.
77 Fama hominum plurimi haberi debet.
78 Fama est vitæ charior.
79 Damnatu furti, infamia notatur.
80 Ubi de pœnis disputatur, benignior pars eligenda est.
81 Pœna sunt restringenda, non amplianda.
82 intelligitur textus in §. Gallinarum, Inst. de rer. divis.
83 Non est idem, furtum committere, & furti actione teneri.
84 Dolus est, qui vel in uno nummo alterum decipit.
85 Dolus non in quantitate, sed in facti qualitate consistit.
86 Prætor præ oculis æquitatem semper habere.
87 Actio de dolo pro re minima non datur.
88 Interpretatur l. vulgaris, ff. de furt.
89 Non tam verbis, quam menti Legislatoris standum est.
90 Ecclesia enormissimè lesa usque ad triginta annos restituitur.
91 Intellectus l. fin. tit. fin. part. 6. in prima parte; remissivè.
92 De ejusdem legis interpretatione in secunda parte, remissivè.
93 Restitutus, quia lesus fuit in pretio, non avocatur rem præcisè juxta Communem; vide supra, num. 69.
94 Ratio decidendi ad dict. cap. ad nostram, traditur.
95 Fructus feudi presumuntur æquales labori, & obsequio vassalli.
96 Vassallo omnis utilitas feudi debetur.
97 In datione in feudum locus non est l. 2. C. de rescindend. vendit.
98 Non est proprie feudum, quod conceditur pro annua pensione.
99 In restitutione ex gratia fructus non veniunt, secus ex iustitia.

Ad rem hanc consulendi sunt, Guttier. practic. quaest. lib. 4. quaest. 69. Sforzia Oddus de restit. in integr. 1. part. quaest. 45. artic. 2. Richard. in §. extraneis, num. 53. cum sequentibus, Instit. de heredum qualit. Surd. decis. 45. Pinel. in l. 1. part. 2. cap. 4. C. de rescind. vendit. Morla in emp. jur. tit. 5. de in integ. restitut. 1. part. quaest. 1. num. 11. Cancet variar. part. 2. cap. 1. a numer. 287. Molin. de instit. & jur. disp. 575. Colta in l. Gallus, §. & quid si tantum, part. 2. a num. 53. ff. de liber. & posthum.

Ad Num. 1. Verbum restituere, in sententia positum, an fructuum condemnationem contineat? controvertitur, & est pro utraque parte communis opinio. Sed hæc resolutio tenenda est, quod cum ex natura actionis veniunt fructus, ut in actionibus restitutorijs, judicij universalibus, & similibus, ex eo quod Judex, restituere, verbo utitur, res cum fructibus reddi debet; secus si actio ejus naturæ non sit, Castil. quotidian. libr. 5. cap. 135. num. 20. Parlador. differrent. 42. num. 10. Pont. decis. 25. num. 9. & 10. Noguero. alleg. 8. numer. 42. latè Hermos. in l. 28. tit. 5. part. 5. gloss. 2. ex num. 95. qui à num. 98. cum Surd. decis. 98. docet, quod si petantur fructus cum re, ubi officio Judicis debentur, & Judex restituere jubeat rem, censetur reus à fructibus absolutus, neque amplius ad eos agi poterit.

Ad Num. 2. Verf. Erit igitur expeditum. Ex DD. in principio hujus capituli laudatis constat, receptissimum esse, minori per integrum restitutionem, rem cum fructibus à die contractus perceptis fore reddendam; quibus adjungendi sunt Cyriac. controvers. tom. 2. cont. 321. num. 77. Gamma decis. 312. num. 1. ubi Flores de Mena, Cevall. commun. tom. 3. quaest. 763. num. 68. Menses in l. 2. n. 30. C. de rescind. vendit. Simoncel. de decret. lib. 3. tit. 7. inspect. 7. Menchaca controvers. usufrequent. lib. 3. cap. 65. 66. Ant. Gom. Lusitan. decis. 212. Caldas in l. si curatorem habens, verb. Implorandum, num. 13. Aliqui nihilominus

contra sentiant; Molin. num. 4. Rebof. tom. 2. ad leg. Gallicæ rubric. de restitutionib. gloss. 3. num. 31. atque idem sensisse Senatam Gratianopolitanam, testis est Francisc. Marc. quaest. 21. part. 1. restatuturque de praxi Pinel. dict. cap. 4. num. 7. qui sentiunt, à die litis contractata fructus deberi; de quo videndi sunt Guttier. & alij supra.

Ad Num. 3. De interpretatione cap. ad nostram, de reb. Eccles. agunt, Guttier. Pinel. Mol. Morla ubi supra, & alij, quos congerit Barbof. in collect. ad eum textum, & inter varios intellectus ille magis arridet, quem ex Menchaca refert Uffel. in present. Ideo enim fructus non restituntur in illa specie, quod cedant feudatario in compensatione obsequij, quod tanquam vassallus exhibere Monasterio tenebatur; quo referenda sunt illa verba Pontificis: cum sibi fructus percepti sufficere debeant pro labore. Qui nequaquam loquitur de labore fructuum percipiendorum, nam iniquum esset propter hunc, possessorem universos fructus lucrari; cum sufficeret, partem aliquam in mercedem ipsius relinquere, maximè cum ita fuissent uberes, ut ibi referretur; quod advertit D. Covarr. numer. sequenti, cum Costa in dict. §. & quid si tantum, 2. part. numer. 75. Retinet ergo omnes fructus feudatarius (quos aliàs restituere compelleretur) propter obsequium; nam feudum est beneficium, quod ob officium datur: cap. unico, de vassall. milit. qui arm. bellic. deposuit. Sic dominus directus sine distinctione fructus universos suos facit (licet aliqui aliud doceant) re feudali perceptos, sibi in pignus à vassallo data, nec in sortem computat; quia cum interim cesset obsequium, non debent ad feudatarium pertinere; cap. 1. ubi Gloss. de feud. cap. conquestus de usur. Barbof. in collectan. ad dict. cap. 1. ubi plures laudat.

Ad Num. 4. Verf. Secundo, præfate decisio. Intellectus hic divinat, restringens generalia Pontificis verba, qui indistinctè decidat, fructus feudatario relinquendos; & ita textum interpretantur communiter Doctores, pro ut ex nuper allegatis apparet. Præerea expeditum non est omnino, fructus non esse mino i restituendos, si consumpti sint, nec possessor ex eis fuerit locupletior factus, ut videre est apud Guttier. num. 25. & Oidum, num. 20. & ubi lex generaliter loquitur, distinctio adhiberi non potest, l. de pretio 10 ff. de public. in rem action. Del-bene supra cap. 3. dubi. 12. num. 9. Tusch. lit. D. conclus. 508. August. Barbof. axiomar. 136. num. 4. ubi multi.

Ad Num. 5. Bonam fidem habere; qui scit rem à se per restitutionem in integrum auferri posse, docet cum Molin. dict. disp. 575. Guttier. n. 24.

Ad Num. 6. Hanc fructuum divisionem in naturales & industriales sequuntur Pinel. d. cap. 4. num. 52. Sanch. oper. moral. lib. 2. cap. 23. num. 32. apud quem Joann. Cop. Guttier. Menoch. & Castillo. Sed communiter juris interpretes tertiam admittunt speciem fructuum, quos Civiles appellant, Marefcot. variar. lib. 1. cap. 64. num. 1. Carleval. tom. 2. tit. 3. disp. 34. num. 21. Merlin. de pignor. lib. 2. tit. 1. quaest. 53. num. 17. Escobar de ratiocin. cap. 29. num. 4. Pichar. in §. si quis à non domino, num. 7. Inst. de rer. divis. Alij aliter dividunt fructus, in naturales, & industriales, ac mixtos, qui autem sint naturales, qui industriales; qui civiles, & mixti; præfati docent DD. Illud verò comperitum est, vecturam navis, pensiones domorum, lucrum ex mercatura, &c. quæ fructus civiles nuncupantur, propriè fructus non esse, sed eorum vices gerere, l. mercedes 29. ff. de petit. hered. l. cum servus 39. §. fructus ff. de leg. 3. l. usura 34. ff. de usuris, Lugo, qui ultimam proximè traditam fructuum divisionem probat, de just. & jur. tom. 1. disp. 17. num. 38. Sanch. num. 53. Carroc. de locat. tit. de verb. signif. quaest. 10. num. 5. Cyriac. dict. tom. 2. contra;